

STUDERENDE SKAL SELV OP EKSTRA HÅNDSRÆKNING

Der er stor forskel på, hvor meget landets videregående uddannelser skiltes med muligheden for at få specialpædagogisk støtte til at klare sig igennem studierne. Loven har ellers givet mulighed for en ekstra hånds-rækning til psykisk sårbare unge med en diagnose siden 2002.

Tekst // Anne Axholm. Illustration // André Leit

Alt efter hvor du studerer henne i landet, så er der stor forskel på, hvilken støtte og vejledning du får i hverdagen på studiet.

"Studerende, der er psykisk sårbare, har et retskrav på at få støtte under studierne, hvis de har en diagnose. Vi skaber så rammerne for, at de får en hjælp, som de kan bruge til noget. Men i modsætning til ordblinde og folk med et fysisk handicap, så er alt for mange psykisk sårbare slet ikke klar over, at de har denne rettighed," fortæller Flemming Berg, leder af Aarhus Universitets studiestøttende enhed.

Siden 2002 har det været muligt at søge Uddannelsesstyrelsen (tidligere SU-styrelsen, red.) om midler til tiltag, som kompenserer for en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse.

Århus er Europas bedste

På Aarhus Universitet arbejder der, hvad der svarer til seks medarbejdere, på at søge midler og fastlægge forløb for studerende med særlige udfordringer. Derudover er der otte fagledere, der har den primære kontakt med psykisk sårbare studerende, der kan lide af en depression, ADHD eller andre diagnosticerede psykiske lidelser.

Dertil kommer mere end 140 personer, der er ansat som studiestøttelærere, der bl.a. hjælper med at strukturere hverdagen eller minde om, at "det er nu, man skal melde sig til eksamen", forklarer Flemming Berg.

Han er ikke bange for at indrømme, at Aarhus Universitet er berømt i hele Europa for sin måde at varetage psykisk sårbare studerende på, og blandt andet Syddansk Universitet på Fyn lærer også af Aarhus Universitet. Der går omkring 30.000 studerende i Århus.

» Studerende, der er psykisk sårbare, har et retskrav på at få støtte under studierne, hvis de har en diagnose

"Den store udfordring i de kommende år for videregående uddannelser bliver at forstå, hvordan man hjælper studerende med kognitive vanskeligheder, fordi der som andre steder i samfundet er en voldsom vækst i antallet af personer med psykiske lidelser," siger Flemming Berg.

Aarhus Universitet sætter plakater op og reklamerer på hjemmesider, men det er studielederne og de faglige sekretærer, som gør den største forskel.

"De ved, at vi findes og er opmærksomme på at henvise studerende til os. Samtidig er vi kendt i det lokalpsykiatriske miljø, som et ekstra tilbud," siger Flemming Berg, leder af den studiestøttende enhed på Aarhus Universitet.

Stor succes med studiestøtte på SDU

Syddansk Universitet har været i gang med ordningen siden 2004, og fire år senere blev der iværksat en brugerundersøgelse, som viste, at brugerne var glade for den særlige pædagogiske indsats. Tilbage i 2008 skete der en eksplosiv stigning i antallet af SPS-modtagere. Men tilbuddet var slet ikke synligt nok, lod konklusionen.

Det blev en øjenåbner i forhold til at gøre en ekstra indsats for at gøre mere opmærksom på ordningens muligheder, fortæller chefkonsulent Karoline Pinholt fra Studiekontoret i dag.

"Allerede i det brev, som sendes ud med optagelsen, fremgår kontaktoplysningerne på SPS-koordinatoren. Vi er synlige på hjemmesiden, og hvis personen selv kender sine rettigheder, så kan man allerede på ansøgningsskemaet skrive, at man har brug for specialpædagogisk støtte, så kontakter vi selv den studerende og aftaler nærmere," siger hun.

Efter sommerferien vil der også blive afsat yderligere ressourcer til at få forbedret vejledningerne og information om den specialpædagogiske støtteindsats på hjemmesiden.

"Og vi omorganisere og opnormerer bemanningen med henblik på at give de studerende bedre service og en mere effektiv sagsbehandling. Det skulle man allerede gerne mærke her i efteråret," siger chefkonsulent Karoline Pinholt.

Tre medarbejdere arbejder med sagsbehandling og administration af ordningen, og derudover er der ansat en SPS-koordinator. Fra 1. august vil alle disse funktioner blive samlet i en fælles enhed sammen med Elitevejledning og SU, så i alt seks medarbejdere og et antal studentermedhjælpere vil være på sagen.

"Indsatsen består af vejledning, rådgivning og organisering af praktisk hjælp. Kontoret er også bindeled til andre administrative enheder på universitet, så den studerende kun skal henvende sig et sted for at få hjælp – og dermed ikke er afhængig af at kende til universitetets interne arbejdsgange," siger Karoline Pinholt.

Syddansk Universitet har netop undersøgt, hvorvidt den specialpædagogiske vejledning gør en forskel i forhold til, om de studerende gennemfører deres studier: Antallet af afbrudte uddannelser på første år ligger på 10% blandt studerende, der modtager specialpædagogisk vejledning. Mens for de studerende som helhed ligger tallet på 18%. I alt modtager omkring 200 studerende støtte.

"Indtil nu har 67 SPS-studerende, som vi kalder dem, færdiggjort deres bacheloruddannelse på 3,9 år. For populationen som helhed tog det i perioden 2008-10 3,3 år at gennemføre

en bachelor," siger chefkonsulent Karoline Pinholt og fortsætter.

"Vi har hidtil kun haft en formodning om, at vejledningen og støtten betød noget for de studerendes muligheder for at gennemføre uddannelsen. Det er med al tydelighed nu dokumenteret i undersøgelsen, at det gør den. De fastholdes på uddannelsen og gør den færdig – om end med en lidt større forsinkelse end den almindelige studerende population."

Ældre studerende hjælper

På Københavns Universitet er det en ekspert leverandør, der ansætter støttepersoner til de studerende. Universitetet kan ikke oplyse, hvor mange støttepersoner der er til rådighed for psykisk sårbare studerende – det er svært at danne sig et overblik over, fordi der ude på de enkelte fakulteter også bliver tilknyttet fagstøttelærere.

Men på selve universitetets SU-kontor, som administrerer ordningen, er regnestykket hurtigt gjort op: Der sidder to personer og håndterer det rent administrative med at søge midler til specialpædagogisk støtte og fastlægge forløb – ved siden af deres arbejde som rådgiver i SU-spørgsmål generelt.

Københavns Universitet har skønsmæssigt 650 studerende, der har Asperger Syndrom eller ADHD. Diagnoser må ikke registreres i henhold til Dataloven, men en del studerende er ret åbne omkring deres diagnoser, fortæller kontorfuldmægtig

Tanja Lillelund.

"75% af ressourcerne går til ordblinde, mens vi ellers bruger ældre medstuderende til at hjælpe de psykisk sårbare med at strukturere studietiden, fordi de bliver meget hurtigt stressede og mister overblik-

» Den store udfordring i de kommende år for videregående uddannelser bliver at forstå, hvordan man hjælper studerende med kognitive vanskeligheder

ket," fortæller Tanja Lillelund.

I alt går der mere end 36.000 studerende på Københavns Universitet. Og studerende med ADHD eller Aspergers er især glade for matematik, de naturvidenskabelige fag og knapt så meget "røre-føle"-fagene, som kontorfuldmægtig Tanja Lillelund forklarer det.

DTU-lærere hjælper de unge

På Danmarks Tekniske Universitet fokuserer Afdelingen for Uddannelse og Studerende lige nu mest på unge med Aspergers Syndrom. DTU har omkring 6.500 studerende på bachelor- og kandidatniveau.

"Nogle har læst her i et stykke tid og henvender sig pludselig. Andre melder sig på banen med det samme og er fra starten klar over deres behov og ønsker," fortæller fuldmægtig Karin Greve Klemensen og fortsætter.

"Jeg har rigtig gode erfaringer med at finde faglige vejledere blandt de fastansatte på DTU. De har et godt overblik og en erfaring samt stabilitet, som man ikke kan forvente af en medstuderende."

Den støtteform, som fungerer bedst på DTU, går ud på at bruge den samme vejleder til at følge den psykisk sårbare studerende gennem flere semestre eller lige frem år.

"Det giver ro og er samtidig et spændende arbejde for vejlederen, der kan modtage supervision i sit arbejde," fortæller fuldmægtig Karin Greve Klemensen.

I dag laver DTU individuelle støtteforløb primært i det faglige felt.

Karin Greve Klemensen vil dog ikke ud med hvor mange mentorer, DTU benytter sig af, fordi "behovet er større end dem, der er til rådighed," som hun siger.

Men der arbejdes også på at udvikle nye støttetiltag, hvor studiestøtten kan foregå i krydsfeltet mellem det sociale og det studie-strukturerende.

"Hvis man trives dårligt socialt, så smitter det også af på ens faglige indsats. Det er vigtigt at lave noget specifikt for de studerende med Aspergers Syndrom, fordi deres behov for støtte til at agere i gruppearbejde eller til at finde sammen med medstuderende ofte er anderledes end vores øvrige studerendes behov," siger Karin Greve Klemensen.

Derfor er DTU i gang med at søge Uddannelsesstyrelsen om midler til, at de unge med særlige udfordringer kan mødes i en gruppe, hvor en fast ankerperson yder generel studiestrukturel støtte og samtidig er med til at facilitere en anden måde at mødes på socialt.

I den forbindelse kigger DTU med interesse på, hvad den private organisation Fountain House gør for studerende i København.

"Fountain House's Bogstøtten gør et kano godt stykke arbejde. Og DTU er meget interesseret i et samarbejde. Udfordringen er dog, at Bogstøtten ligger i København og DTU i Lyngby," siger Karin Greve Klemensen.

Få gode råd og hjælp til studierne i Uddannelsesguiden på

Ungekompasset.dk

» **Hvis man trives dårligt socialt, så smitter det også af på ens faglighed**

PSYKISKE PROBLEMER FORSTYRRER STUDIERN

Fountain House er et privat initiativ, som ligger på Østerbro i København. Her kan studerende komme og læse lektier mellem forelæsningerne, så de kan holde fri om eftermiddagen.

Mange unge med særlige udfordringer har nemlig svært ved at strukturere studielivet, fortæller medarbejder på Bogstøtten, Martin H. Strøm.

"Bogstøtten er både for aktive studerende og for studerende, der holder en pause fra studiet, og de hjælper til med at drive stedet. Organiserer arbejdet og lader op, imens de bliver studieparate igen," siger Martin H. Strøm.

Bogstøtten går ikke op i diagnoser, så der er ingen officiel fortegnelse over de unge, der kommer der.

"Det handler om at understøtte gode studievaner, så de unge har lov til at holde fri derhjemme og lade op. Og for at det for alvor virker, så gælder det om at støtte hinanden. Det gør man bedst, hvis man ved, hvad det vil sige at have en dårlig dag og føle sig uden for," siger Martin H. Strøm.

Hvis du vil vide mere:
www.spsu.dk
www.fountain-house.dk